

504

**NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky**

zo 7. augusta 2002

o podmienkach poskytovania osobných ochranných pracovných prostriedkov

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. a podľa § 2 ods. 1 písm. e) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky nariaďuje:

§ 1

Toto nariadenie transponuje do právneho poriadku Slovenskej republiky smernicu Európskych spoločností uvedenú v prílohe č. 1.

§ 2

(1) Osobným ochranným pracovným prostriedkom je každý prostriedok nosený, držaný alebo inak používaný pri práci zamestnancom, ktorý je určený na ochranu bezpečnosti a zdravia zamestnanca pred nebezpečenstvom vrátane jeho doplnkov a príslušenstva. Zoznam osobných ochranných pracovných prostriedkov je uvedený v prílohe č. 2. Zoznam nebezpečenstiev, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie zamestnanca, je uvedený v prílohe č. 3. Osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami alebo nebezpečenstvami môžu byť aj iné ako uvedené v prílohách č. 2 a 3, ak vyplývajú z postupu zamestnávateľa podľa § 5 a sú v súlade s týmto nariadením.

(2) Osobným ochranným pracovným prostriedkom podľa odseku 1 nie je

- bežný pracovný odev, uniforma a obuv,
- prostriedok, ktorým záchranné zložky poskytujú pomoc,¹⁾
- prostriedok používaný pri cestnej doprave,²⁾
- športový výstroj,
- prostriedok na sebaobranu a na odstrašovanie.

§ 3

(1) Zamestnávateľ poskytuje³⁾ zamestnancovi osobný ochranný pracovný prostriedok na používanie, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť technickými prostriedkami, prostriedkami kolektívnej ochrany ani metódami a formami organizácie práce. Zoznam prác, pri ktorých sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, je uvedený v prílohe č. 4. Prácou, pri ktorej sa poskytujú osobné ochranné pracovné prostriedky, môže byť aj iná ako uvedená v tomto zozname, ak nebezpečenstvo nemožno vylúčiť alebo obmedziť spôsobom ustanoveným v prvej vete.

(2) Zamestnávateľ musí poskytnúť zamestnancovi taký osobný ochranný pracovný prostriedok, ktorý je v súlade s § 4 ods. 1 a 2 a s osobitným predpisom.⁴⁾

(3) Zamestnávateľ poskytuje⁵⁾ zamestnancovi aj pracovný odev alebo pracovnú obuv, ak zamestnanec pracuje v prostredí, v ktorom odev alebo obuv podliehajú mimoriadnemu opotrebovaniu alebo mimoriadnemu znečisteniu tak, že sa stanú nepoužiteľné za kratší čas ako šesť mesiacov.

§ 4

- (1) Osobný ochranný pracovný prostriedok musí
- zabezpečovať účinnú ochranu pred existujúcimi nebezpečenstvami a nesmie zvyšovať riziko,⁶⁾
  - zodpovedať existujúcim pracovným podmienkam a pracovnému prostrediu,
  - vyhovovať ergonomickým požiadavkám, zdravotnému stavu a po potrebnom malom prispôbení aj telu zamestnanca,
  - byť zdravotne nezávadný.

(2) Ak viaceré nebezpečenstvá vyžadujú, aby zamestnanec používal súčasne viac osobných ochranných pracovných prostriedkov, musí mu zamestnávateľ poskytnúť také osobné ochranné pracovné prostriedky, ktoré sa dajú navzájom skombinovať

¹⁾ Zákon č. 129/2002 Z. z. o integrovanom záchrannom systéme.

²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov.

³⁾ § 8a ods. 2 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

⁴⁾ Napríklad § 9 zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 436/2001 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 29/2001 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 323/2002 Z. z.

⁵⁾ § 8a ods. 3 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

⁶⁾ § 2a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

a zabezpečujú účinnú ochranu pred týmito nebezpečenstvami.

(3) Osobný ochranný pracovný prostriedok je v zásade určený na používanie jedným zamestnancom. Ak okolnosti vyžadujú, aby ten istý osobný ochranný pracovný prostriedok používalo viac zamestnancov, zamestnávateľ musí vykonať príslušné opatrenia, aby

- a) používateľom osobného ochranného pracovného prostriedku z takého spôsobu používania nevznikli žiadne hygienické problémy a zdravotné následky,
- b) osobný ochranný pracovný prostriedok bol zamestnancovi prístupný vždy v prípade potreby.

(4) Udržiavanie osobného ochranného pracovného prostriedku⁷⁾ zamestnávateľ zabezpečuje potrebnou údržbou, opravou a výmenou.

(5) Zamestnávateľ oboznámi zamestnanca s nebezpečenstvami, pred ktorými ho používanie poskytnutého osobného ochranného pracovného prostriedku chráni, a súčasne zamestnanca poučí o správnom používaní tohto osobného ochranného pracovného prostriedku.

(6) Zamestnanec musí používať osobný ochranný pracovný prostriedok určeným spôsobom, na určené účely, po celý čas trvania nebezpečenstva a v súlade s pokynmi na používanie, ktoré mu zamestnávateľ poskytol zrozumiteľným spôsobom.

(7) Zamestnávateľ sprístupní zamestnancom tie informácie o každom type osobného ochranného pracovného prostriedku používanom u neho, ktoré sú potrebné na jeho používanie.

§ 5

(1) Hodnotenie nebezpečenstiev, vypracované zamestnávateľom podľa osobitného predpisu,⁸⁾ zahŕňa

- a) analyzovanie nebezpečenstiev a určenie tých, ktoré nemožno vylúčiť alebo obmedziť iným spôsobom a ktoré môžu ohroziť život alebo zdravie zamestnanca,
- b) charakterizovanie vlastností, ktoré musí mať osobný ochranný pracovný prostriedok, aby bol účinný pred nebezpečenstvami určenými podľa písmena a); rovnakému hodnoteniu podliehajú nebezpečenstvá, ktoré osobný ochranný pracovný prostriedok môže vytvárať,
- c) hodnotenie, či osobný ochranný pracovný prostriedok, ktorý zamýšľa zamestnancom poskytnúť,
  1. zodpovedá vlastnostiam podľa písmena b), a
  2. spĺňa požiadavky uvedené v § 3 ods. 2.

(2) Na základe závažnosti nebezpečenstva a dĺžky jeho pôsobenia, charakteru práce a pracoviska, vlastností a účinnosti príslušného osobného ochranného pracovného prostriedku zamestnávateľ určí podmienky používania, najmä dobu používania osobného ochranného pracovného prostriedku. Zoznam kritérií

na výber osobného ochranného pracovného prostriedku, ktoré zamestnávateľ pri výbere zohľadňuje, je uvedený v prílohe č. 5. Pri výbere osobného ochranného pracovného prostriedku môže zamestnávateľ tieto kritériá doplniť aj inými, potrebnými na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(3) Zamestnávateľ poskytuje osobné ochranné pracovné prostriedky podľa svojho zoznamu poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov.⁹⁾ Tento vypracuje na základe hodnotenia nebezpečenstiev podľa odseku 1 a špecifikuje v ňom konkrétne typy osobných ochranných pracovných prostriedkov, ktoré poskytuje pri jednotlivých prácach.

(4) Zamestnávateľ v zozname podľa odseku 3 upraví osobitný režim zaobchádzania s osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami určenými na ochranu pred zvláštnymi nebezpečenstvami, napríklad pred rádioaktívnymi látkami, karcinogénnymi látkami alebo na ochranu pred infekciou.

(5) Zamestnávateľ je povinný hodnotiť nebezpečenstvá a posúdiť vhodnosť poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov a zoznam podľa odseku 3 vždy, ak

- a) sa zmenia nebezpečenstvá v dôsledku zmeny technológie alebo organizácie práce, alebo zmeny, alebo zhoršenia pracovných podmienok,
- b) sú dostupné účinné technické prostriedky a prostriedky kolektívnej ochrany na vylúčenie alebo obmedzenie nebezpečenstiev, alebo
- c) sú dostupné účinnejšie osobné ochranné pracovné prostriedky.

(6) Údaje o vyskytujúcich sa nebezpečenstvách poskytne zamestnávateľ písomne všetkým zamestnávateľom, ktorých zamestnanci vykonávajú práce v jeho priestoroch.

§ 6

Zamestnávateľ informuje zamestnancov, zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a príslušnú odborovú organizáciu o opatreniach súvisiacich so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v spojitosti s používaním osobných ochranných pracovných prostriedkov.

§ 7

Toto nariadenie sa vzťahuje na samostatne zárobkovo činné osoby v rozsahu ustanovenom osobitným predpisom.⁹⁾

§ 8

Dokumentáciu o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov, spracovanú podľa doteraj-

⁷⁾ § 8a ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

⁸⁾ § 8a ods. 2 písm. a) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

⁹⁾ § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

ších predpisov, uvedie zamestnávateľ do súladu s týmto nariadením najneskôr do 1. januára 2003.

§ 9

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 377/1996 Z. z.

o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

§ 10

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. septembra 2002.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH SMERNÍC

Týmto nariadením sa transponuje Smernica Rady 89/656/EHS z 30. novembra 1989 o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na používanie osobných ochranných prostriedkov pracovníkmi na pracovisku (tretia samostatná smernica v zmysle článku 16(1) smernice 89/391/EHS). Úradný vestník Európskych spoločenstiev L 393, 30. 12. 1989, strana 0018 – 0028.

Jej preklad sa nachádza na sekcii Inštitút pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky.

**Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.**

ZOZNAM OSOBNÝCH OCHRANNÝCH PRACOVNÝCH PROSTRIEDKOV

Osobné ochranné pracovné prostriedky sú najmä

1. NA OCHRANU HLAVY

- 1.1. Ochranné prilby, napríklad proti úderu, nárazu, roztavenému kovu, dielektrické, na použitie v baníctve, strojárstve, hutníctve, lesníctve, energetike, stavebníctve, pri zdoľávaní požiarov, pri vykonávaní záchranných prác pri haváriách a živelných pohromách a pod.
- 1.2. Ochranné pokrývky hlavy, čiapky so štítom, bez štítu, vystužené čiapky proti udretiu, baretky, šatky, sieťky na vlasy, kapucne, kukly, klobúky s časťou na ochranu krku a pod., vyrobené z textilu, sieťoviny, impregnované a pod., proti skalpovaniu a iným nebezpečenstvám.

2. NA OCHRANU SLUCHU

- 2.1. Zátkové chrániče sluchu a podobné prostriedky.
- 2.2. Slúchadlové chrániče sluchu.
- 2.3. Protihlukové prilby, plnoakustické prilby pre extrémne hlučné prostredie.
- 2.4. Chrániče sluchu s prijímačom pre nízkofrekvenčnú indukčnú slučku.
- 2.5. Chrániče sluchu s interkomunikačným zariadením na vnútorné dorozumievanie.
- 2.6. Slúchadlové chrániče sluchu, ktoré možno upevniť na prilbu.

3. NA OCHRANU ZRAKU A TVÁRE

- 3.1. Ochranné okuliare proti fyzikálnym vplyvom a kvapalinám, napríklad proti mechanickým vplyvom, proti röntgenovému, laserovému, ultrafialovému, infračervenému žiareniu, proti oslneniu, vode.
- 3.2. Štíty na ochranu tváre.
- 3.3. Kukly.
- 3.4. Zváračské kukly, štíty a okuliare.
- 3.5. Masky a prilby určené pre zváranie oblúkom, držané rukami, uchytené na hlave pomocou pásky, alebo ktoré možno upevniť na ochrannú prilbu.

4. NA OCHRANU DÝCHACÍCH ORGÁNOV

- 4.1. Ochranné rúšky.
- 4.2. Náustky s malými priemyselnými filtrami.
- 4.3. Respirátory proti organickým parám, toxickému prachu a dymu, aerosólom.
- 4.4. Filtre proti prachu, rádioaktívnemu prachu.
- 4.5. Masky s filtrami, napríklad proti organickým parám a plynom, kyslíčniku uhoľnatému, aerosólom, kyslým plynom.
- 4.6. Izolačné dýchacie prístroje kyslíkové alebo vzduchové; prenosné, diaľkové.
- 4.7. Potápačské vybavenie.

5. NA OCHRANU HORNÝCH KONČATÍN

- 5.1. Ochranné rukavice (palcové, trojprstové alebo päťprstové) na prácu so strojovým zariadením, s ručným náradím a nástrojmi, na manipuláciu s materiálmi proti bodnutiu, porezaniu, vyšmyknutiu, vibráciám, na ochranu proti chemickým látkam a biologickým materiálom, pred elektrickým prúdom a napätím, pred sálavým teplom, chladom, pred ionizujúcim žiarením a pod.
- 5.2. Ochranné prsty na ochranu prstov.
- 5.3. Ochranné rukávy na ochranu rúk.
- 5.4. Zápästné remienky na ochranu zápästia.
- 5.5. Dľaňovnice na ochranu dlaní.
- 5.6. Ochrana predlaktia z krúžkového pletiva.
- 5.7. Podložky pod lakeť na ochranu lakťa proti tlaku.

6. NA OCHRANU DOLNÝCH KONČATÍN

- 6.1. Ochranná obuv nízka, členková, polovysoká alebo vysoká.
- 6.2. Obuv s ochrannou špicou.
- 6.3. Obuv s ochranou priehlavku.
- 6.4. Obuv, ktorú možno rýchlo vyzuť.
- 6.5. Obuv s podrážkami odolnými proti teplu.
- 6.6. Obuv odolná proti sálavému teplu.
- 6.7. Oteplená obuv.
- 6.8. Obuv odolná proti vibráciám.
- 6.9. Antistatická obuv.
- 6.10. Izolačná obuv, vysoké topánky alebo prezuvky.
- 6.11. Ochranná obuv pre obsluhu reťazových píl.
- 6.12. Ochranná obuv s podrážkou proti prepichnutiu, šmyku, kvapalinám, chemickým látkam, napríklad proti žieravinám, organickým rozpúšťadlám, olejom.
- 6.13. Chránič proti porezaniu (stehien a pod.).
- 6.14. Chránič kolena, predkolenia.
- 6.15. Snímateľné chrániče priehlavku.
- 6.16. Gamaše.
- 6.17. Vymeniteľné podrážky alebo vložky do obuvi odolné proti sálavému teplu, chladu, prepichnutiu a pod.
- 6.18. Snímateľné hroty na ľad, sneh alebo na iné šmyklivé plochy.

7. NA OCHRANU TRUPU A BRUCHA

- 7.1. Ochranné vesty, plášte a zástery na ochranu pri práci so strojovým zariadením a ručným náradím proti pichnutiu, porezaniu, postriekaniu roztaveným kovom a pod.
- 7.2. Ochranné vesty, plášte, haleny a zástery na ochranu pred chemickými látkami a biologickými materiálmi.
- 7.3. Vyhrievané vesty.
- 7.4. Zástery na ochranu pred röntgenovým žiarením.
- 7.5. Telové pásy, napríklad brušné a obličkové.

8. NA OCHRANU CELÉHO TELA

- 8.1. Prostriedky na prevenciu proti pádu
  - 8.1.1. úplný výstroj na prevenciu proti pádu vrátane všetkých nevyhnutných doplnkov,
  - 8.1.2. brzdné zariadenie pohlcujúce kinetickú energiu, úplné vybavenie vrátane všetkých nevyhnutných doplnkov,
  - 8.1.3. prostriedky na držanie tela, napríklad bezpečnostné popruhy, bezpečnostné pásy, prídavné laná.
- 8.2. Ochranné odevy, napríklad dvojdielne alebo kombinézy
  - 8.2.1. odevy poskytujúce ochranu pri práci so strojovým zariadením a ručným náradím proti bodnutiu, porezaniu a pod.,
  - 8.2.2. odevy na ochranu pred chemickými látkami a biologickými materiálmi, odevy chrániace pred postriekaním roztaveným kovom alebo pred infračerveným žiarením,
  - 8.2.3. odevy odolné proti prepáleniu,
  - 8.2.4. odevy odolné proti krátkodobému pôsobeniu ohňa,
  - 8.2.5. odevy odolné proti sálavému teplu (tepelnému žiareniu),
  - 8.2.6. odevy na ochranu pred rádioaktívnym žiarením,
  - 8.2.7. prachotesné odevy,
  - 8.2.8. plynotesné odevy,
  - 8.2.9. antistatické odevy,
  - 8.2.10. ochranné odevy a plášte proti chladu a poveternostným podmienkam,
  - 8.2.11. ochranné odevy pre špeciálne profesie, napríklad pre hasičov, potápačov,
  - 8.2.12. výstražné odevy a vesty s fluorescenčnými a odrazovými prvkami a doplnky, napríklad pásky na rukávy, rukavice a pod.,
  - 8.2.13. ochranné prikrývky.

9. NA OCHRANU KOŽE

- 9.1. Ochranné pasty, masti, oleje proti vode, organickým rozpúšťadlám, ultrafialovému žiareniu, hmyzu a pod.

10. INÉ

- 10.1. Záchranná plávacia vesta.
- 10.2. Doplnky (spodná bielizeň, ponožky a pod.).
- 10.3. Gumený koberec.

**Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.****ZOZNAM NEBEZPEČENSTIEV**

Nebezpečenstvá, ktoré vzhľadom na charakter ich účinkov, čas expozície a množstvo, napríklad koncentráciu alebo dávku, môžu poškodiť zdravie alebo obťažovať pri práci a možno sa pred nimi chrániť osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami, sú najmä

1. FYZIKÁLNE NEBEZPEČENSTVÁ

- 1.1. Poloha pracoviska vo vzťahu k povrchu zeme, napríklad vo výške, v hĺbke, pod zemou alebo pod vodou, a k inému pracovisku, napríklad v jeho blízkosti.
- 1.2. Nevhodný povrch podláh a komunikácií spôsobujúci pády osôb, napríklad ich pohyblivosť, šikmosť, šmykľavosť, nerovnosť.
- 1.3. Tlak, úder, rez, seknutie, pichnutie, bodnutie, odretie, navinutie
  - 1.3.1. pri pohyblivých strojoch, mechanizmoch a ich častiach,
  - 1.3.2. na materiáloch, polotovaroach a výrobkoch, s ktorými sa manipuluje,
  - 1.3.3. na ostrých hranách, rohoch, drsných povrchoch.
- 1.4. Oheň, horúce alebo chladné látky (plynné, kvapalné, tuhé) a predmety, ich povrchová teplota.
- 1.5. Výbušnosť.
- 1.6. Odletujúce a padajúce predmety.
- 1.7. Tepelné žiarenie.
- 1.8. Ultrafialové žiarenie.
- 1.9. Infračervené žiarenie.
- 1.10. Ionizujúce žiarenie.
- 1.11. Laserové žiarenie.
- 1.12. Elektrický prúd a napätie.
- 1.13. Statická elektrina.
- 1.14. Elektromagnetické žiarenie.
- 1.15. Barometrický tlak a jeho rýchle zmeny.
- 1.16. Teplota vzduchu a jej rýchle zmeny.
- 1.17. Vlhkosť vzduchu.
- 1.18. Prúdenie vzduchu.
- 1.19. Ionizácia vzduchu.
- 1.20. Prach, vlákna vo vzduchu.
- 1.21. Tuhé a kvapalné aerosóly vo vzduchu.
- 1.22. Hluk (infrazvuk, ultrazvuk).
- 1.23. Vibrácie.
- 1.24. Osvetlenie (intenzita, jas, kontrast, oslnenie, nedostatočné denné osvetlenie).
- 1.25. Nedostatočná rozoznatelnosť, napríklad osôb alebo zariadení vzhľadom na pozadie.

2. CHEMICKÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 2.1. Plyny, pary, aerosóly, prachy, pevné, kvapalné látky a ich účinky
  - 2.1.1. toxické,
  - 2.1.2. žieravé,
  - 2.1.3. dráždivé,
  - 2.1.4. senzibilizujúce,
  - 2.1.5. karcinogénne,
  - 2.1.6. mutagénne,
  - 2.1.7. teratogénne.

3. BIOLOGICKÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 3.1. Rastliny.
- 3.2. Živočíchy, napríklad zvieratá, hmyz.
- 3.3. Patogénne mikroorganizmy, napríklad baktérie, vírusy, huby a pod.

4. INÉ NEBEZPEČENSTVÁ

- 4.1. Nevhodná pracovná poloha.
- 4.2. Neprimeraná fyzická (statická alebo dynamická) záťaž.

**Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.**

**ZOZNAM PRÁC, PRI KTORÝCH SA POSKYTUJÚ
OSOBNÉ OCHRANNÉ PRACOVNÉ PROSTRIEDKY**

Práce, pri ktorých sa poskytujú a používajú osobné ochranné pracovné prostriedky, ak sa pri ich vykonávaní vyskytujú nebezpečenstvá, ktoré môžu poškodiť zdravie zamestnanca, sú najmä

1. OCHRANA HLAVY

- 1.1. Ochranná prilba pri
  - 1.1.1. stavebných prácach, najmä prácach na lešení a vo výškach, pod nimi alebo v ich blízkosti, pri montáži a demontáži debnenia a lešenia, pri montážnych a inštalačných prácach, pri demolačných prácach,
  - 1.1.2. práci v chemických prevádzkach,
  - 1.1.3. práci na oceľových mostoch, oceľových konštrukciách budov, oceľových hydraulických konštrukciách, na stožiaroch, vežiach, vysokých peciach, v oceliarniach a valcovniach, vo veľkých nádržiach, veľkom potrubí, v kotolniach,
  - 1.1.4. práci v energetike,
  - 1.1.5. práci v jamách, výkopoch, šachtách a tuneloch,
  - 1.1.6. zemných prácach a prácach v lomoch, prácach s kameňom,
  - 1.1.7. práci v podzemí, povrchových baniach, pri vrtných a geofyzikálnych prácach, pri práci na skládkach uhlia,
  - 1.1.8. práci so vstreľovacím náradím,
  - 1.1.9. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojev a pri zneškodňovaní výbušnín,
  - 1.1.10. práci v blízkosti zdvíhadiel, zdvíhacích zariadení, žeriavov, dopravníkov, pri zdvíhaní bremien na vysoko-zdvižných vozíkoch,
    - 1.1.11. abrazívnom čistení materiálov brokmi a pieskom (otryskávanie),
    - 1.1.12. vysokých peciach, v oceliarniach, vo valcovniach, v lisovniach, pri spracúvaní kovov, kovaní, zlievaní,
    - 1.1.13. práci v priemyselných peciach, kontajneroch, strojových zariadeniach, silách, zásobníkoch a potrubiach,
    - 1.1.14. stavbe lodí,
    - 1.1.15. posunovaní na železnici,
    - 1.1.16. práci na bitúнку,
    - 1.1.17. ťažbe dreva a lesníckej činnosti, pri ktorej hrozí nebezpečenstvo pádu predmetov z výšky,
    - 1.1.18. práci v stiesnených priestoroch,
    - 1.1.19. likvidácii následkov havárií, pri zdoľávaní požiarov, pri vykonávaní záchranných prác pri haváriách a živelných pohromách.
- 1.2. Ochranná čiapka, šatka a pod. pri
  - 1.2.1. pohyblivých zariadeniach a ich častiach,
  - 1.2.2. práci v prostredí s nebezpečenstvom infekcie.
- 1.3. Protihluková prilba pri
  - 1.3.1. práci v hluku pri vysokých hladinách a frekvenciách.

2. OCHRANA SLUCHU

- 2.1. Chránič sluchu pri
  - 2.1.1. tvarovaní kovov, napríklad pri kovaní, lisovaní, valcovaní, razení a pod.,
  - 2.1.2. práci s pneumatickými strojmi, prístrojmi a náradím,
  - 2.1.3. práci v blízkosti kompresorov,
  - 2.1.4. práci pozemného personálu na letiskách,
  - 2.1.5. práci s baranidlom,
  - 2.1.6. práci v drevospracujúcom a textilnom priemysle,
  - 2.1.7. práci s motorovými reťazovými pilami a krovinozmi,
  - 2.1.8. spracúvaní keramických a tehliarskych surovín,
  - 2.1.9. pri rezaní železobetónových prefabrikátov.

3. OCHRANA ZRAKU A TVÁRE

- 3.1. Ochranné okuliare, štít na ochranu tváre, kukla pri
  - 3.1.1. zváraní, brúsení, rozbrusovaní,
  - 3.1.2. dlabaní a sekání,
  - 3.1.3. ťažbe a spracúvaní hornín,
  - 3.1.4. ťažbe a spracúvaní dreva,
  - 3.1.5. práci so vstreľovacím náradím, s vŕtacím náradím,
  - 3.1.6. odstraňovaní častí materiálu alebo pri práci, pri ktorej vznikajú úlomky (triesky),
  - 3.1.7. abrazívnom čistení materiálu brokmi a pieskom (otrýskávanie),
  - 3.1.8. práci s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, dezinfekčnými látkami a žieravými čistiacimi prostriedkami, práci s biologickými materiálmi a liečivami,
  - 3.1.9. práci s roztavenými látkami alebo pri práci v blízkosti týchto látok,
  - 3.1.10. pri rozprašovaní tekutín,
  - 3.1.11. práci v sálavom teple (sálavom žiarení),
  - 3.1.12. práci s lasermi, ultrafialovým žiarením, silným svetelným žiarením,
  - 3.1.13. práci s motorovou reťazovou pilou a krovínorezom,
  - 3.1.14. pri likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov,
  - 3.1.15. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojov a pri zneškodňovaní výbušnín.

4. OCHRANA DÝCHACÍCH ORGÁNOV

- 4.1. Ochranné rúško, maska, respirátor, dýchací prístroj pri
  - 4.1.1. práci s nebezpečnými látkami,
  - 4.1.2. práci v prostredí s nedostatkom kyslíka,
  - 4.1.3. práci v nádržiach, v obmedzených priestoroch, v priemyselných zariadeniach a priestoroch s nedýchateľným ovzduším, napríklad so škodlivosťami alebo s nedostatkom kyslíka,
  - 4.1.4. práci v blízkosti sadzobne vysokej pece,
  - 4.1.5. práci v blízkosti plynových konvertorov a plynového potrubia vysokej pece,
  - 4.1.6. práci v blízkosti miesta odpichu vysokej pece s výskytom dymov obsahujúcich ťažké kovy,
  - 4.1.7. vymurúvaní pecí a lejacích panví s výskytom vysokej prašnosti,
  - 4.1.8. zariadeniach s vysokou prašnosťou,
  - 4.1.9. likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov,
  - 4.1.10. práci v šachtách, stokách a ďalších podzemných priestoroch súvisiacich s kanalizáciou,
  - 4.1.11. práci v mraziarňach s nebezpečenstvom úniku chladiaceho média,
  - 4.1.12. nanášaní náterových látok,
  - 4.1.13. ťažbe, úprave a zušľachťovaní nerastov s vysokou prašnosťou,
  - 4.1.14. strojovom brúsení dreva,
  - 4.1.15. zdravotnom vyšetrení a ošetrovaní,
  - 4.1.16. práci v archívoch.

5. OCHRANA HORNÝCH KONČATÍN

- 5.1. Ochrana predlaktia pri
  - 5.1.1. vykosťovaní a krájaní mäsa,
  - 5.1.2. armovaní železa.
- 5.2. Ochranné rukavice pri
  - 5.2.1. práci s materiálmi so zvýšenou alebo so zníženou teplotou,
  - 5.2.2. práci s chemickými látkami, napríklad s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, dezinfekčnými a čistiacimi prostriedkami,
  - 5.2.3. zváraní,
  - 5.2.4. manipulácii s predmetmi, ktoré majú ostré hrany, s výnimkou prác, pri ktorých je nebezpečenstvo zachytenia rukavíc,
  - 5.2.5. práci s herbicídmi, insekticídmi, arboricídmi a pod.,
  - 5.2.6. práci s rádioaktívnymi látkami, so zdrojmi ionizujúceho žiarenia,
  - 5.2.7. práci s biologickými materiálmi, so škodlivosťami a v prostredí s nebezpečenstvom infekcie,
  - 5.2.8. práci s vibrujúcimi nástrojmi.
- 5.3. Rukavice z kovovej sieťoviny pri
  - 5.3.1. vykosťovaní a krájaní mäsa ručným nožom,
  - 5.3.2. výmene nožov na rezacích strojoch.

6. OCHRANA DOLNÝCH KONČATÍN

- 6.1. Ochranná obuv s podrážkami odolnými proti prepichnutiu a prerezaniu pri
  - 6.1.1. stavbe skeletu budovy, základov a cestných prácach,

- 6.1.2. lešenárskych prácach,
  - 6.1.3. demolácii budov a konštrukcií,
  - 6.1.4. práci s betónovými a prefabrikovanými dielmi, pri montáži debnenia a jeho odstraňovaní,
  - 6.1.5. nádvorných prácach a prácach v skladoch,
  - 6.1.6. práci na strechách,
  - 6.1.7. práci v lese,
  - 6.1.8. práci na oceľových mostoch, oceľových konštrukciách budov, stožiaroch, vežiach, výťahoch, oceľových hydraulických konštrukciách, vysokých peciach, v oceliarniach a valcovniach, vo veľkých nádržiach, veľkých potrubiach, v kotolniach, energetických zariadeniach, na žeriavoch,
  - 6.1.9. stavbe pecí, montáži vykurovacích, vetracích zariadení a kovových dielcov,
  - 6.1.10. údržbe a oprave strojov,
  - 6.1.11. prestavbe a údržbárskych prácach,
  - 6.1.12. vysokých peciach, v oceliarniach, valcovniach, pri spracúvaní kovov, kovaní, lisovaní, valcovaní, ťahaní drôtov,
  - 6.1.13. práci s kameňom a pri jeho spracúvaní,
  - 6.1.14. práci v lomoch a otvorených výkopoch, na uholných skrývkach,
  - 6.1.15. ťažbe, úprave a zušľachtľovaní nerastov, razení a hĺbení podzemných priestorov,
  - 6.1.16. výrobe a spracúvaní tabuľového a obalového skla,
  - 6.1.17. manipulácii s formami v keramickom priemysle,
  - 6.1.18. vymurúvaní pecí v keramickom priemysle,
  - 6.1.19. formovaní v keramickom priemysle a v priemysle stavebných hmôt,
  - 6.1.20. doprave a skladovaní,
  - 6.1.21. práci s mrazenými blokmi mäsa a blokmi konzervovaných potravín,
  - 6.1.22. stavbe lodí,
  - 6.1.23. posunovaní železničných vozňov,
  - 6.1.24. likvidácii následkov havárií, pri zdolávaní požiarov.
- 6.2. Ochranná obuv proti šmyku pri
    - 6.2.1. práci na strechách,
    - 6.2.2. práci na leteckej technike,
    - 6.2.3. práci na šmyklavej, napríklad vlhkej podlahe.
  - 6.3. Ochranná obuv s tepelnoizolačnou podrážkou pri
    - 6.3.1. práci s veľmi horúcimi alebo veľmi studenými materiálmi.
  - 6.4. Ochranná obuv, ktorú možno rýchlo a ľahko vyzuť pri
    - 6.4.1. práci s nebezpečenstvom preniknutia roztaveného kovu, agresívnych látok a pod.
  - 6.5. Ortopedická obuv (proti statickej záťaži) pri
    - 6.5.1. práci, pri ktorej sa prevažne stojí alebo pohybuje.
  - 6.6. Ochranná obuv proti vlhku a chladu pri
    - 6.6.1. ošetrovaní zvierat,
    - 6.6.2. práci vo vlhkom prostredí,
    - 6.6.3. práci v chladnom prostredí.
  - 6.7. Ochranná obuv s antistatickou úpravou pri
    - 6.7.1. práci s nebezpečenstvom výbuchu, vo výpočtových strediskách, v operačných sálach a pod.
  - 6.8. Ochranná obuv proti prieniku agresívnych látok pri
    - 6.8.1. práci v chemickom priemysle.
- 7. OCHRANA TRUPU**
- 7.1. Zástera odolná proti prerezaniu, prebodnutiu, vystužená pri
    - 7.1.1. vykosťovaní a rezaní mäsa,
    - 7.1.2. práci s ručným nožom, ak treba ťahať nôž smerom k telu,
    - 7.1.3. rezaní dreva na kotúčovej pile,
    - 7.1.4. klampiarskych prácach a pri práci so sklom.
  - 7.2. Kožená zástera pri
    - 7.2.1. zvaraní,
    - 7.2.2. kovaní,
    - 7.2.3. zlievaní, odlievaní.

7.3. Špeciálna zástera pri
7.3.1. práci v ionizujúcom a neionizujúcom žiarení.

7.4. Gumená alebo pogumovaná zástera pri
7.4.1. práci s jedmi, žieravinami, rozpúšťadlami,
7.4.2. práci s biologickými materiálmi,
7.4.3. práci s kvapalinami.

7.5. Bedrový a spevňovací pás pri
7.5.1. práci v chlade,
7.5.2. prácach spojených so zvýšenou fyzickou záťažou.

8. OCHRANA CELÉHO TELA

8.1. Ochranný odev pri
8.1.1. práci s chemickými látkami, napríklad s kyselinami a zásadami, ich roztokmi, s dezinfekčnými a čistiacimi prostriedkami,
8.1.2. práci s horúcimi materiálmi alebo v ich blízkosti a všade tam, kde sa pociťuje vplyv nadmerného tepla,
8.1.3. výrobe plochého a technického skla,
8.1.4. abrazívnom čistení brokmi a pieskom (otryskávanie),
8.1.5. práci v chladných priestoroch, najmä v hlbokomraziacich priestoroch,
8.1.6. práci s motorovými reťazovými pilami a krovinorezmi,
8.1.7. práci s herbicídmi, insekticídmi, arboricídmi a pod.,
8.1.8. ťažbe, úprave a zušľachťovaní nerastov,
8.1.9. práci s rádioaktívnymi látkami,
8.1.10. práci v prostredí s nebezpečenstvom výbuchu, pri trhacích a ohňostrojných prácach,
8.1.11. likvidácii následkov havárií,
8.1.12. práci s biologickými materiálmi,
8.1.13. trhacích prácach, pri odpaľovaní ohňostrojov a pri zneškodňovaní výbušnín.

8.2. Ohňovzdorný ochranný odev pri
8.2.1. zvaraní v obmedzených priestoroch,
8.2.2. zdolávaní požiarov,
8.2.3. práci v prostredí s možnosťou výbuchu a požiaru.

8.3. Odev chrániaci pred nepriaznivým počasím pri
8.3.1. práci vonku v daždivom a chladnom počasí.

8.4. Výstražný odev alebo vesta pri
8.4.1. práci, pri ktorej musia byť zamestnanci zreteľne viditeľní.

8.5. Ochranné zariadenie proti pádu, bezpečnostné lano, popruh pri
8.5.1. práci vo výškach a nad priehlbňami,
8.5.2. práci na lešení,
8.5.3. montáži lešení,
8.5.4. montáži stavebných prefabrikátov,
8.5.5. práci na stožiaroch,
8.5.6. práci na pracovných plošinách, výsuvných rebríkoch, v korunách stromov a pod.,
8.5.7. práci v kabinách výškových žeriavov,
8.5.8. práci vo výškových kabinách stohovacích a vyhľadávacích zariadení v skladoch,
8.5.9. práci v horných častiach vrtných veží,
8.5.10. práci v šachtách a stokách.

9. OCHRANA KOŽE

9.1. Ochranný olej, masť a pod. pri
9.1.1. spracúvaní materiálov na povrchovú úpravu,
9.1.2. vypracúvaní koží,
9.1.3. manipulácii s chemickými látkami,
9.1.4. práci vo vlhkom prostredí.

10. INÉ

10.1. Bielizeň a ponožky pri

10.1.1. práci v chlade,

10.1.2. biologickom zamorení,

10.1.3. gumený izolačný koberec pri elektrikárskych prácach.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 504/2002 Z. z.

**ZOZNAM KRITÉRIÍ NA VÝBER OSOBNÉHO
 OCHRANNÉHO PRACOVNÉHO PROSTRIEDKU**

Príloha obsahuje vybrané údaje a kritériá hodnotenia a výberu týchto osobných ochranných pracovných prostriedkov:

1. ochranná prilba,
2. ochranné okuliare a štíty na ochranu tváre,
3. prostriedok na ochranu sluchu,
4. prostriedok na ochranu dýchacích orgánov,
5. ochranné rukavice,
6. ochranná obuv,
7. ochranný odev,
8. záchranná plávacia vesta,
9. osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu.

1. OCHRANNÁ PRILBA

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Mechanické	- padajúce predmety, nárazy - bočné zovretie - použitie vstreľovacieho zariadenia	- schopnosť tmiť nárazy - bočná pevnosť a tuhosť - odolnosť proti prerazeniu
Elektrické	- nízke napätie	- elektrická izolácia
Tepelné	- chlad alebo žiar - rozstrekovanie roztaveného kovu	- zachovanie ochranných vlastností pri nízkych a vysokých teplotách - odolnosť proti odstreknutému tekutému kovu
Nerozoznatelnosť	- nedostatočná rozoznatelnosť	- výstražná alebo svetlo odrážajúca farba

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • hmotnosť • priestor pre hlavu • prispôsobenie hlave • vetranie

Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - zlá stabilita (sedenie) na hlave, padanie prilby - kontakt s otvoreným plameňom 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - stabilita prilby na hlave (dobré sedenie), upevnenie - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie 	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu, - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku

B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku

Nedostatočný ochranný účinok	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití, • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	<ul style="list-style-type: none"> - znečistenie, opotrebenie a poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

2. OCHRANNÉ OKULIARE A ŠTÍTY NA OCHRANU TVÁRE

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Pričiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Nešpecifické	<ul style="list-style-type: none"> - namáhanie pri používaní - preniknutie malých cudzích teliesok s malou energiou 	<ul style="list-style-type: none"> - zorníky (sklá) s dostatočnou mechanickou pevnosťou a odolnosťou proti roztriešteniu - tesnosť a odolnosť
Mechanické	<ul style="list-style-type: none"> - čiastočky s veľkou energiou, napríklad črepiny, triesky, vystreknutá kvapalina 	<ul style="list-style-type: none"> - mechanická odolnosť

Tepelnomechanické	- horúce čiastočky s vysokou rýchlosťou	- odolnosť proti horúcim alebo roztaveným materiálom
Chlad	- preniknutie chladu k oku	- tesné priliehanie osobného ochranného pracovného prostriedku k tvári
Chemické	- podráždenie spôsobené <ul style="list-style-type: none"> • plynmi • aerosólmi • prachmi • dymami 	- tesnosť, bočná ochrana a chemická odolnosť
Žiarenie	- technické zdroje infračerveného žiarenia, viditeľného svetla, ultrafialového a ionizujúceho žiarenia, laserových lúčov - prírodné žiarenie (denné svetlo)	- filtračné vlastnosti zorníkov (skiel) - tesnosť obruby zabezpečujúca ochranu pred žiarením - obruba neprepúšťajúca žiarenie

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní spôsobené <ul style="list-style-type: none"> • vysokou hmotnosťou • zvýšeným potením <ul style="list-style-type: none"> • neprimeraným zovretím, vysokým kontaktným tlakom 	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • malá hmotnosť • dostatočné prevetrávanie zorníky (sklá) odolné proti zahmlievaniu (zaroseniu) • individuálna prispôbitelnosť používateľovi
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota	- vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie
	- poškodené, ostré okraje	- zaoblené rohy a hrany - používať bezpečnostné sklo
	- ovplyvnenie zrakovej schopnosti zlými optickými vlastnosťami, napríklad skresľovanie obrazu, zmena farieb, najmä signálov - obmedzenie zorného poľa - zrkadlenie (odrazy)	- dbať na optickú kvalitu zorníkov (skiel) - používať zorníky (sklá) odolné proti mechanickým vplyvom - dostatočne veľké zorníky (sklá) - antireflexné zorníky (sklá) a rámy
	- náhla zmena priehľadnosti (svetlo - tma) - zahmlievanie, zarosovanie zorníkov (skiel)	- primeraná rýchlosť reakcie fotochromatických zorníkov (skiel) - odolnosť alebo prostriedok proti zaroseniu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochrannej funkcie počas celej životnosti

B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	– nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	– výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití – výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	– nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	– správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika – rešpektovanie pokynov výrobcu
	– znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	– udržiavanie v dobrom stave – čistenie – pravidelná kontrola – včasná výmena – rešpektovanie pokynov výrobcu

3. PROSTRIEDOK NA OCHRANU SLUCHU

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Hluk	– trvalý hluk – impulzný hluk	– dostatočný útlm hluku pre príslušný typ a frekvenciu hluku
Teplo	– odstrekujúci kov, napríklad pri zvaraní	– odolnosť proti horúcemu, žeravému alebo roztavenému materiálu

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	– nedostatočné pohodlie pri používaní spôsobené <ul style="list-style-type: none"> • vysokou hmotnosťou • vysokým tlakom <ul style="list-style-type: none"> • zvýšeným potením • neprimeraným zovretím 	– ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • hmotnosť • veľkosť tlaku pri používaní a úsilie potrebné na udržanie osobného ochranného pracovného prostriedku v požadovanej ochrannej polohe • individuálna prispôbitelnosť

Obmedzenie počuteľnosti	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršenie rečovej zrozumiteľnosti, rozoznávania signálov a dôležitých pracovných zvukov, určovania smeru hluku 	<ul style="list-style-type: none"> - meniteľnosť útlmu hluku podľa frekvencie hluku, zníženie tlmenia hluku - použitie zátok (rezonančných chráničov) namiesto slúchadlových (mušľových) - výber po zvukovej skúške - použitie vhodných elektroakustických osobných ochranných pracovných prostriedkov
Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - nevhodný materiál - poškodený okraj - zachytávanie, ťahanie vlasov - kontakt s horúcimi telesami - kontakt s otvoreným plameňom 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - možnosť výmeny tesniacich vankúšikov na slúchadlách (mušliach), použiť zátky na jednorazové použitie - zaoblenie rohov a hrán - odstránenie miest a častí zachytávajúcich vlasy - odolnosť voči vzplanutiu a taveniu - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie 	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochrannej funkcie počas celej životnosti

B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku

Nedostatočný ochranný účinok	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	<ul style="list-style-type: none"> - znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

4. PROSTRIEDOK NA OCHRANU DÝCHACÍCH ORGÁNOV

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Pôsobenie nebezpečných látok vo vdychovanom vzduchu	- pevné a kvapalné látky (častice) znečisťujúce vzduch (prach, dym, aerosól), plyn, para	- filter na zachytávanie častíc s potrebnou účinnosťou (stupňom filtrácie) zodpovedajúcou koncentrácii, toxicite, riziku a veľkosti častíc, - osobitne treba prihliadať na kvapalné čiastočky
	- plyny a pary znečisťujúce vzduch	- výber vhodného druhu protiplynového filtra a stupňa filtrácie, ktoré zodpovedajú koncentrácii, toxicite, riziku, požadovanej dobe používania a povahe práce
Nedostatok kyslíka vo vdychovanom vzduchu	- viazanie kyslíka - vytlačanie kyslíka	- zabezpečenie prívodu kyslíka osobným ochranným pracovným prostriedkom - zohľadniť kapacitu kyslíka v osobnom ochrannom pracovnom prostriedku so zreteľom na dobu jeho používania

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní: <ul style="list-style-type: none"> • veľkosť • hmotnosť • prívod vzduchu a pod. • dýchací odpor • mikroklima v maske • používanie 	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • prispôbitelnosť • malá hmotnosť a jej vhodné rozloženie • voľný pohyb hlavy • malý dýchací odpor, pretlak v dýchacej oblasti • zariadenie s dýchacím ventilom, ventilátorom • jednoduchá manipulácia
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - netesnosť - zvyšovanie obsahu kysličníka uhličitého vo vdychovanom vzduchu - kontakt s otvoreným plameňom, iskrami, roztaveným kovom - obmedzenie zorného poľa - kontaminácia	- vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť, ošetrovanie a dezinfekcia - tesné prilnutie k tvári používateľa, nepriepustnosť - zariadenie s dýchacím ventilom, s ventilátorom alebo s pohlcovačom kysličníka uhličitého - použitie nehorľavých materiálov - dostatočná veľkosť zorného poľa - odolnosť, dekontaminovateľnosť

Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • dodržiavanie rozsahu (hraníc) použitia a životnosti; pri nadmerných koncentráciách alebo nedostatku kyslíka namiesto filtračného zariadenia použiť izolačné zariadenie • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov na používanie, informácií a poučení výrobcu, bezpečnostných orgánov a skúšobní
	- znečistenie, opotrebenie alebo poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave: <ul style="list-style-type: none"> • čistenie • pravidelná kontrola • rešpektovanie maximálnej doby používania • včasná výmena • rešpektovanie pokynov výrobcu, ako aj bezpečnostných predpisov a zásad

5. OCHRANNÉ RUKAVICE

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Všeobecné	- kontaktom - namáhaním pri použití	- zakrytie pokožky - odolnosť proti roztrhnutiu, predĺženiu a odieraniu

Mechanické	- drsné, špicaté a ostré predmety - náraz, úder	- odolnosť proti preniknutiu, prepichnutiu a prerezaniu - tlmiace vlastnosti
Tepelné	- horúce, resp. chladné materiály, teplota okolia, - kontakt s otvoreným plameňom - účinky pri zvaračských prácach	- izolácia proti teplu a chladu - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu - ochrana a odolnosť proti žiareniu a odstrekujujúcemu roztavenému kovu
Elektrické	- elektrické napätie	- elektrická izolácia
Chemické	- účinky chemikálií	- nepriepustnosť, odolnosť
Vibrácie	- mechanické chvenie	- tlmenie vibrácií
Kontaminácia	- kontakt s rádioaktívnymi látkami	- nepriepustnosť, ľahká dekontaminovateľnosť, odolnosť

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • hmotnosť, odstupňovanie veľkostí, plocha povrchu, pohodlie pri používaní, priepustnosť vodných pár
Všeobecné	- nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - príľnavosť (lepenie) rukavíc na pokožku	- vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - vhodné tvarové riešenie
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	- odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti - zachovanie veľkosti rozmerov, ich stálosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa

	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

6. OCHRANNÁ OBUV

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Pričiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Mechanické	- predmety padajúce na prednú časť nohy alebo ju môžu zovrieť - pád a nárazy na pätu - pád ako dôsledok pošmyknutia - stúpenie (šliapnutie) na ostré alebo špicaté predmety - účinky na jednotlivé časti nohy: <ul style="list-style-type: none"> • predkolenie • členok • priehlavok • chodidlo 	- pevnosť prednej časti (špičky) obuvi - schopnosť opätku tlmiť energiu - zosilnenie priehlavku - protišmykové vlastnosti - odolnosť podrážky proti prerazeniu, prerezaniu, prepichnutiu - účinná ochrana jednotlivých častí nohy
Elektrické	- nízke a stredné napätie - statická elektrina	- elektrická izolácia - zvod statického náboja
Tepelné	- chlad alebo teplo - striekanie roztaveného kovu	- tepelná izolácia proti chladu, resp. proti veľkému teplu - nepriepustnosť, odolnosť
Chemické	- škodlivé alebo nebezpečné kvapaliny alebo prach	- nepriepustnosť, odolnosť
Nadmerná záťaž	- nadmerné státie alebo chôdza	- tvarovanie nášľapovej časti obuvi

Nedostatky	Pričiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- nedostatočné pohodlie pri používaní: <ul style="list-style-type: none"> • neprispôsobenosť obuvi nohe • nedostatočné pohlcovanie potu <ul style="list-style-type: none"> • únava z používania obuvi • prepúšťanie vody 	- ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • tvar, veľkosť a výstelka obuvi • priepustnosť pár a schopnosť pohlcovať vodné pary • pružnosť, hmotnosť • vodotesnosť

Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - nebezpečenstvo vyvrtnutia a vyklbenia nohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti (kvalita materiálu) - ľahká udržiavateľnosť a ošetrovanie - tuhosť obuvi v priečnom smere, podpora klenby a vhodnosť obuvi
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie 	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti - odolnosť podrážky proti korózii, odieraniu a namáhaniu
Statická elektrina	<ul style="list-style-type: none"> - elektrostatický výboj 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrická vodivosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	<ul style="list-style-type: none"> - znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

7. OCHRANNÝ ODEV

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - kontakt - namáhanie (zaťaženie) pri používaní 	<ul style="list-style-type: none"> - zakrytie tela - odolnosť proti opotrebeniu a trhaniu, šíreniu trhlín, stálosť veľkosti (rozmerov)
Mechanické	<ul style="list-style-type: none"> - drsné, špicaté a ostré predmety 	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti preniknutiu

Tepelné	<ul style="list-style-type: none"> - horúce, resp. chladné materiály, teplota okolia - kontakt s otvoreným plameňom - účinky pri zvaračských prácach 	<ul style="list-style-type: none"> - izolácia proti teplu a chladu - nehorľavosť, odolnosť proti plameňu - ochrana a odolnosť proti žiareniu a odstreknúcejmu roztavenému kovu
Elektrické	<ul style="list-style-type: none"> - elektrické napätie 	<ul style="list-style-type: none"> - elektrická izolácia
Chemické a biologické	<ul style="list-style-type: none"> - chemické a biologické účinky 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriepustnosť, odolnosť proti chemickým a biologickým účinkom
Vlhkosť	<ul style="list-style-type: none"> - priepustnosť vody 	<ul style="list-style-type: none"> - nepriepustnosť proti vode
Nerozoznatelnosť	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná rozoznatelnosť odevu 	<ul style="list-style-type: none"> - jasné alebo svetlo odrážajúce farby

Nedostatky	Pričiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné pohodlie pri používaní 	<ul style="list-style-type: none"> - ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • hmotnosť, odstupňovanie veľkostí, plocha povrchu, pohodlie pri používaní, priepustnosť vodných pár
Všeobecné	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná zdravotná vhodnosť - nedostatočná čistota - príľnavosť (lepenie) odevu na pokožku 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti (kvalita) materiálu - ľahká udržiavateľnosť a ľahké ošetrovanie - vhodné tvarové riešenie
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie 	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu - zachovanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	<ul style="list-style-type: none"> - nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku 	<ul style="list-style-type: none"> - výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa

	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

8. ZÁCHRANNÁ PLÁVACIA VESTA

+

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Utopenie	- pád osoby do vody, bezvedomie alebo telesná bezmocnosť	- schopnosť udržať sa nad vodou - schopnosť správne fungovať, aj keď je používateľ v bezvedomí - čas nafúknutia - spúšťač automatického nafukovania - schopnosť udržiavať ústa a nos používateľa nad vodou

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
-------------------	------------------------------------	--

A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku

Zaťaženie používateľa, nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	- obmedzenia spôsobené veľkosťou, nevhodným tvarom a rozmermi alebo nevhodným riešením	- ergonomické riešenie (konštrukcia), ktoré neobmedzuje výhľad, dýchanie a pohyby, správne umiestnenie ovládačov
Všeobecné	- sklznutie záchranej plávacej vesty pri dopade používateľa do vody - poškodenie záchranej plávacej vesty počas používania - nedostatočná funkcia nafukovacieho systému	- konštrukčné riešenie - zachovanie polohy záchranej plávacej vesty pri používaní - odolnosť proti mechanickým vplyvom, napríklad úderu, nárazu, zovretiu, prederaveniu - zabezpečenie funkčnej spoľahlivosti a bezpečnosti pri všetkých prevádzkových podmienkach - vlastnosti nafukovacieho plynu, veľkosť zásobníka, neškodnosť plynu - účinnosť nafukovacej automatiky aj po dlhšom skladovaní - možnosť ručného zapnutia nafukovacieho systému,

	- nevhodné použitie	<ul style="list-style-type: none"> - možnosť nafúknutia samým používateľom (ústami) aj pri oblečenej záchranej plávacej veste - možnosť nafúknutia ústami, ak je záchranná plávacia vesta poškodená - trvanlivý krátky návod na použitie na záchranej plávacej veste
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	- vplyv počasia, okolitých podmienok, čistenie, používanie	<ul style="list-style-type: none"> - odolnosť proti chemickým, biologicko-fyzikálnym účinkom morskej vody, saponátov, uhľovodíkov, mikroorganizmov – baktérií, húb - odolnosť proti klimatickým vplyvom, napríklad teplote a vlhkosti vzduchu, dažďu, striekajúcej vode, slnečnému žiareniu - odolnosť materiálu záchranej plávacej vesty a ochranného obalu proti opotrebeniu, napríklad proti roztrhnutiu, odieraniu, účinkom tekutých kovov, napríklad pri zvaraní, nehorľavosť
B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	<ul style="list-style-type: none"> - výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	<ul style="list-style-type: none"> - správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	<ul style="list-style-type: none"> - udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

9. OSOBNÝ OCHRANNÝ PRACOVNÝ PROSTRIEDOK PROTI PÁDU

Nebezpečenstvá, pred ktorými má osobný ochranný pracovný prostriedok chrániť

Nebezpečenstvá	Príčiny a druhy nebezpečenstiev	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
Náraz	– pád z výšky a do hĺbky	– odolnosť a vhodnosť osobného ochranného pracovného prostriedku a miesta upevnenia (miesta ukotvenia)

Nedostatky	Príčiny a druhy nedostatkov	Kritériá a opatrenia na bezpečnosť a vyhotovenie osobného ochranného pracovného prostriedku
A. Možné nedostatky vyplývajúce z osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nepohodlie, obmedzovanie, prekážanie pri práci	– nevhodné ergonomické riešenie (konštrukcia)	– ergonomické riešenie (konštrukcia): <ul style="list-style-type: none"> • konštrukčné princípy • hmotnosť • pružnosť • jednoduchosť a ľahké nasadenie na telo
	– obmedzenie voľnosti pohybu	– záchytné zariadenie s automatickým prispôbovaním dĺžky
Všeobecné	– dynamické zaťaženie osobného ochranného pracovného prostriedku a používateľa spomalením pádu (počas brzdenia)	– vhodnosť osobného ochranného pracovného prostriedku: <ul style="list-style-type: none"> • rozloženie zaťaženia pri brzdení na časti tela schopné tlmiť zaťaženie • zníženie brzdnnej sily • brzdná dráha (vzdialenosť) • poloha upevňovacieho zariadenia
	– kývanie sa (kmitanie) v závese a bočný náraz	– závesný bod (ukotvenie) nad hlavou, zavesenie v prídavnom (inom) závesnom bode (ukotvení)
	– statická záťaž na telo pri zavesení v popruhoch	– riešenie (konštrukcia) prostriedku zlepšujúce rozdelenie zaťaženia
Ovplyvňovanie ochranných funkcií starnutím	– sklznutie spojovacieho prostriedku	– krátke spojovacie prostriedky, napríklad bezpečnostný postroj
	– vplyv počasia a okolitých podmienok, čistenie, používanie	– odolnosť proti prevádzkovému opotrebeniu
		– zachovávanie ochranných funkcií počas celej životnosti osobného ochranného pracovného prostriedku

B. Možné nedostatky pri používaní osobného ochranného pracovného prostriedku		
Nedostatočný ochranný účinok	- nesprávny výber osobného ochranného pracovného prostriedku	- výber osobného ochranného pracovného prostriedku podľa druhu nebezpečenstva, veľkosti rizika a prevádzkového zaťaženia: <ul style="list-style-type: none"> • dodržiavanie pokynov výrobcu (návodu na používanie) • rešpektovanie znakov a symbolov na osobnom ochrannom pracovnom prostriedku, napríklad o úrovni ochrany, o zvláštnom použití • výber osobného ochranného pracovného prostriedku po zohľadnení individuálnych telesných a zdravotných faktorov používateľa
	- nesprávne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku	- správne používanie osobného ochranného pracovného prostriedku, poznanie a uvedomovanie si nebezpečenstiev a rizika - rešpektovanie pokynov výrobcu
	- znečistenie, opotrebenie, poškodenie osobného ochranného pracovného prostriedku	- udržiavanie v dobrom stave - čistenie - pravidelná kontrola - včasná výmena - rešpektovanie pokynov výrobcu

505

VYHLÁŠKA

Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky

z 8. júla 2002,

**ktorou sa ustanovujú najnižšie hygienické požiadavky na byty v bytových domoch,
hygienické požiadavky na ubytovacie zariadenia
a náležitosti prevádzkového poriadku ubytovacích zariadení**

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 13f ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení zákona č. 514/2001 Z. z. ustanovuje:

§ 1

Predmet úpravy

Touto vyhláškou sa ustanovujú

- najnižšie hygienické požiadavky na obytnú plochu a úžitkovú plochu, denné osvetlenie a vybavenie bytov v bytových domoch¹⁾ (ďalej len „byt nižšieho štandardu“),
- hygienické požiadavky na vnútorné prostredie, priestorové usporiadanie a funkčné členenie, vybavenie a prevádzku ubytovacích zariadení,²⁾
- náležitosti prevádzkového poriadku ubytovacích zariadení.²⁾

§ 2

Najnižšie hygienické požiadavky na byty nižšieho štandardu

(1) Obytná plocha bytu³⁾ nižšieho štandardu je naj-

menej 12 m² na užívateľa a 6 m² na každú ďalšiu osobu žijúcu s ním v domácnosti. Úžitková plocha bytu³⁾ nižšieho štandardu je najmenej 18 m² na užívateľa a 0,5 m² na každú ďalšiu osobu žijúcu s ním v domácnosti.

(2) Činiteľ dennej osvetlenosti⁴⁾ v byte nižšieho štandardu môže byť znížený najviac o 10 %.

(3) Najnižšie vybavenie bytu nižšieho štandardu tvoria umývadlo, sprchovací kút, splachovací záchod, zariadenie na prípravu teplej úžitkovej vody, vykurovacie telesá na lokálne vykurovanie obytných miestností a priestor s technickou možnosťou inštalovania zariadenia na varenie.

Hygienické požiadavky na ubytovacie zariadenia

§ 3

(1) Požiadavky na plochu izieb ubytovacích zariadení (ďalej len „izba“), svetlú výšku izieb, počet izieb v ubytovacích bunkách, počet ubytovaných a základné vybavenie izieb sú uvedené v tabuľke.

	Druh ubytovacieho zariadenia		
	Ubytovacie zariadenie s časovo neobmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu
Plocha jednoposteľových izieb	najmenej 10 m ²	najmenej 8 m ²	-
Plocha viacposteľových izieb	na jedného ubytovaného najmenej 8 m ² v izbe najviac dvaja ubytovaní v ubytovacej bunke najviac štyri lôžka v ubytovacej bunke najviac dve izby	na jedného ubytovaného najmenej 8 m ² v izbe najviac štyria ubytovaní v ubytovacej bunke najviac osem lôžok v ubytovacej bunke najviac tri izby	na jedného ubytovaného najmenej 6 m ² v izbe najviac desať ubytovaných

¹⁾ § 13f ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení zákona č. 514/2001 Z. z.

²⁾ § 13f ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. v znení zákona č. 514/2001 Z. z.

³⁾ STN 73 4301 Budovy na bývanie.

⁴⁾ STN 73 0580-1 Denné osvetlenie budov, Časť I – Základné požiadavky, STN 73 0580-2 Denné osvetlenie budov, Časť II – Denné osvetlenie obytných budov.

	Druh ubytovacieho zariadenia		
	Ubytovacie zariadenie s časovo neobmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu
Svetlá výška izieb	najmenej 260 cm	najmenej 260 cm	najmenej 230 cm
Základné vybavenie izieb	stále lôžko pre každého ubytovaného spoločný stôl v každej izbe stolička pre každého ubytovaného dvojdielna skriňa pre každého ubytovaného odkladací priestor na lôžkoviny päť kombinovaných ramienok na šaty nádoba na odpadky zrkadlo	stále lôžko pre každého ubytovaného spoločný stôl v každej izbe stolička pre každého ubytovaného jednodielna skriňa pre každého ubytovaného odkladací priestor na lôžkoviny päť kombinovaných ramienok na šaty nádoba na odpadky zrkadlo	stále lôžko pre každého ubytovaného spoločný stôl v každej izbe stolička pre každého ubytovaného jednodielna skriňa pre každého ubytovaného nástenný vešiak - nádoba na odpadky -
	na každé lôžko: nočný stolík nočná lampa matrac alebo podložka z hygienicky neškodného materiálu plachta poduška a obliečka prikrývka a obliečka	na každé lôžko: nočný stolík nočná lampa matrac alebo podložka z hygienicky neškodného materiálu plachta poduška a obliečka prikrývka a obliečka	na každé lôžko: - - matrac alebo podložka z hygienicky neškodného materiálu plachta poduška a obliečka prikrývka a obliečka

(2) Na účely tejto vyhlášky sa ubytovacou bunkou rozumie časť ubytovacieho zariadenia, ktorú tvoria dve alebo tri izby, spoločná predsieň a zariadenia na osobnú hygienu.

(3) Do plochy ubytovacích miestností sa nezapočítava plocha vstavaných skriň.

(4) Vzdialenosť pozdĺžnej strany alebo čelnej strany postele od telesa ústredného kúrenia musí byť najmenej 40 cm, vzdialenosť pozdĺžnej strany a čelnej strany postele od vonkajšej steny musí byť najmenej 40 cm a vzdialenosť dvoch pozdĺžnych strán susediacich postelí musí byť najmenej 80 cm.

(5) Ubytovacie miestnosti možno vybaviť poschodovými posteľami len výnimočne, v ubytovacích zariadeniach s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu a ak svetlá výška ubytovacích miestností je najmenej 260 cm. V takýchto prípadoch sa horné lôžko vybaví zábranou, nepriepustnou podložkou pod matracom a prístup k hornému lôžku sa zabezpečí rebríkom.

§ 4

- (1) V ubytovacích zariadeniach sa zriaďuje
- osobitná miestnosť s predsienkou alebo samostatná kabína v umyvární na vypranie osobnej bielizne a odevov a primerane aj priestor na sušenie a žehlenie osobnej bielizne a odevov,
  - sklad inventáru a oddelený sklad na čistú bielizeň a špinavú bielizeň s možnosťou vetrania,
  - priestor s možnosťou vetrania, prípadne lodžia na čistenie odevov a obuvi na každom podlaží,
  - miestnosť s možnosťou vetrania na ukladanie pracovných pomôcok na upratovanie vybavená výlevkou.

(2) V ubytovacích zariadeniach pre viac ako 50 osôb sa zriaďujú najmenej dve spoločenské miestnosti.

(3) Požiadavky na plochu a vybavenie spoločných priestorov ubytovacích zariadení sú uvedené v tabuľke.

	Druh ubytovacieho zariadenia		
	Ubytovacie zariadenie s časovo neobmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu
Spoločenská miestnosť	1 m ² na ubytovaného	1 m ² na ubytovaného	0,33 m ² na ubytovaného
Študovňa	–	1 m ² na ubytovaného, maximálna plocha jednej miestnosti 36 m ²	–
Kuchynka	na každom podlaží jeden dvojvarič na 10 ubytovaných chladnička dvojdrez na umývanie riadu skrinka na suché potraviny	na každom podlaží jeden dvojvarič na 10 ubytovaných chladnička dvojdrez na umývanie riadu skrinka na suché potraviny	jeden dvojvarič na 10 ubytovaných chladnička dvojdrez na umývanie riadu skrinka na suché potraviny kuchynka sa zriaďuje len v ubytovacích zariadeniach nižšieho štandardu určených pre rodiny s deťmi
Miestnosť na vypranie osobnej bielizne a odevov	jedno umývadlo najviac na 20 ubytovaných jedna práčka najviac na 20 ubytovaných	jedno umývadlo najviac na 20 ubytovaných jedna práčka najviac na 30 ubytovaných	jedno umývadlo najviac na 30 ubytovaných jedna práčka na ubytovacie zariadenie

§ 5

(1) V ubytovacích zariadeniach sa zriaďujú zariadenia na osobnú hygienu, ktorými sú umyvárne a záchody so samostatným vchodom z predsiene ubytovacej bunky alebo spoločné umyvárne a spoločné záchody pre viac ubytovacích miestností oddelené pre mužov a ženy, so samostatným vchodom z chodby ubytovacieho zariadenia. Spoločné umyvárne nesmú byť spojené priechodom so spoločnými záchodmi. Vchod do spoločných záchodov a spoločných umyvární sa rieši tak, aby zabráňoval pohľadu dovnútra.

(2) Umývadlá sa vybavujú miešacou batériou s prívodom

dom teplej vody a studenej vody, poličkou na odkladanie toaletných potrieb a zrkadlom.

(3) Sprchy sa umiestňujú v uzavretých kabínach a polouzavretých kabínach. V ubytovacích zariadeniach pre ženy sa sprchovacie kabíny vybavujú ručnou sprchou. Sprchovacie kabíny sa vybavujú poličkami na odkladanie mydla a na vhodnom mieste aj vešiakmi na zavesenie odevu a uteráku.

(4) Vzdialenosti vybavenia zariadení na osobnú hygienu ustanovuje slovenská technická norma.⁵⁾

(5) Požiadavky na vybavenie zariadení na osobnú hygienu podľa druhu ubytovacích zariadení a počtu ubytovaných sú uvedené v tabuľke.

	Druh ubytovacieho zariadenia		
	Ubytovacie zariadenie s časovo neobmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu
jedno umývadlo s tečúcou teplou a studenou vodou	najviac na 4 ubytovaných	najviac na 4 ubytovaných	najviac na 10 ubytovaných
jedna sprcha	najviac na 4 ubytovaných	najviac na 4 ubytovaných	najviac na 15 ubytovaných

⁵⁾ STN 73 4108 Šatne, umyvárne a záchody.

	Druh ubytovacieho zariadenia		
	Ubytovacie zariadenie s časovo neobmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním	Ubytovacie zariadenie s časovo obmedzeným ubytovaním nižšieho štandardu
vaňa (len v ubytovacích bunkách)	najviac na 4 ubytovaných	-	-
vanička na umývanie nôh (len v spoločných umyvárňach)	najviac na 20 ubytovaných	najviac na 20 ubytovaných	najviac na 30 ubytovaných
jeden bidet (len v spoločných umyvárňach)	najviac na 30 ubytovaných	najviac na 30 ubytovaných	-
jedna záchodová misa	najviac na 4 ženy	najviac na 4 ženy	najviac na 10 žien
jedna záchodová misa	najviac na 6 mužov	najviac na 6 mužov	najviac na 15 mužov
jeden pisoár	najviac na 10 mužov	najviac na 10 mužov	najviac na 20 mužov

§ 6

(1) Ak súčasťou ubytovacieho zariadenia je zariadenie spoločného stravovania alebo jeho časť, musí mať samostatný vchod a musí byť zabezpečené tak, aby ubytovacie priestory neboli obťažované pachmi a výparmi.

(2) Ak je v ubytovacom zariadení vyčlenená miestnosť na izoláciu chorých, umiestni sa na najnižšom podlaží a vybaví zariadením na osobnú hygienu.

§ 7

(1) Steny predsiení ubytovacích buniek, chodieb, schodísk, zariadení na osobnú hygienu, kuchyniek a spoločných priestorov podľa § 4 ods. 1 sa opatria na miestach, na ktorých môže dôjsť k ich znečisteniu, umývateľným povrchom. Ostatná plocha stien a steny iných miestností sa vymaľujú. Maľovanie a základná oprava všetkých umývateľných povrchov sa vykonáva najmenej raz za dva roky.

(2) Podlahy miestností v ubytovacích zariadeniach sa zabezpečujú tak, aby boli ľahko čistiteľné, hladké, bez škár a nešmyklivé a podlahy v spoločných umyvárňach a sprchovacích kabinách aj vyspádované k odpadovej mriežke. Na podlahy v sprchovacích kabinách možno použiť len rohože z plastických hmôt.

§ 8

(1) Všetky priestory ubytovacieho zariadenia sa musia denne upratavať, zariadenia na osobnú hygienu denne umyť a dezinfikovať. Rohože pod sprchami sa najmenej raz za týždeň musia vydrhnúť kefou a dezinfikovať. Najmenej raz za štvrtrok sa musí zabezpečiť všeobecné upratovanie spojené s umytím okien, dverí, svietidiel a s vyprášením matracov a prikrývk.

(2) Výmena posteľnej bielizne sa uskutočňuje podľa potreby, najmenej však raz za 14 dní a vždy pri zmene ubytovaného. Poškodená a opotrebovaná posteľná bielizeň sa vyradí z používania.

(3) V ubytovacom zariadení sa umiestni na vhodnom a dostupnom mieste lekárnička prvej pomoci, ktorej vybavenie sa priebežne dopĺňa.

§ 9

Náležitosti prevádzkového poriadku ubytovacích zariadení

(1) Prevádzkový poriadok ubytovacieho zariadenia obsahuje

- identifikačné údaje prevádzkovateľa ubytovacieho zariadenia,
- druh a spôsob poskytovania ubytovacích služieb,
- podmienky prevádzky a zásady ochrany zdravia ubytovaných a zamestnancov ubytovacieho zariadenia,
- spôsob skladovania a manipulácie s posteľnou bielizňou a frekvenciu jej výmeny,
- spôsob a frekvenciu bežného upratovania a celkového upratovania ubytovacieho zariadenia,
- postup pri dezinfekcii a jej frekvenciu v zariadeniach na osobnú hygienu,
- spôsob odstraňovania tuhého odpadu, frekvenciu vyprázdňovania odpadových nádob, ich čistenia a dezinfekcie.

(2) Prevádzkový poriadok ubytovacieho zariadenia sa sprístupní na vhodnom a viditeľnom mieste.

§ 10

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa úprava Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky z 24. novembra 1977

č. Z-3480/1997-B/3-04 o hygienických požiadavkách na zriaďovanie a prevádzku hromadných ubytovní uverejnená pod č. 37/1977 Vestníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky (registrovaná v čiastke 17/1978 Zb.).

§ 11

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. septembra 2002.

Roman Kováč v. r.